

Sygn. akt VIII Pz 124/18

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Grzegorz Tyrka

Sędziowie: SSO Teresa Kalinka

SSR(del.) Anna Capik-Pater

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2018 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy B. R.

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 21 sierpnia 2018 r. sygn. akt IV P 103/18

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

(-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSR(del.) Anna Capik-Pater

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Powódka domagała się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kwoty 10 000 zł tytułem rekompensaty w związku z utratą prawa do deputatu węglowego w rozumieniu ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r., poz. 1971).

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powódka cofnęła pozew.

Postanowieniem z dnia 6 lipca 2018 roku Sąd Rejonowy umorzył postępowanie w sprawie.

Na skutek wniosku pozwanej o uzupełnienie orzeczenia w zakresie kosztów zastępstwa procesowego, Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2018 roku odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu

Na uzasadnienie podano, że zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może w ogóle nie obciążać kosztami strony przegrywającej. Sąd Rejonowy podał, że powódka była subiektywnie przekonana o zasadności swojego roszczenia.

Pozwana wniosła zażalenie, w którym zaskarżyła postanowienie z dnia 21 sierpnia 2018 roku. Pozwana zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, a to:

- art. 98 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c. poprzez odstąpienie od obciążenia powódki kosztami postępowania, mimo przegrania przez powódkę sprawy, a także pomimo niewystąpienia przesłanki szczególnie uzasadnionego przypadku pozwalająca na nieobciążanie strony przegrywającej kosztami procesu,

- § 2 pkt 4 w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1804) poprzez jego niezastosowanie.

Pozwana domagała się zmiany postanowienia w zaskarżonym zakresie poprzez zasądzenie od powódki na swoją rzecz kwoty 1 350 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz zasądzenia od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Powódka wniosła o oddalenie zażalenia.

Na uzasadnienie podano, że powódka wniosła pozew, bowiem w mediach podano informację, że byli pracownicy kopalń mają prawo do rekompensaty z tytułu utraconego prawa do deputatu węglowego. Powódka dodała, że jest osobą schorowaną, przeżyła zawał serca oraz trzykrotnie przeszła zabieg koronografii. Powódka pobiera świadczenie emerytalne w wysokości 1 200 zł miesięcznie. Powódka dodała, że jej małżonek także jest osobą schorowaną, lecz się w związku z nowotworem gruczołu krokowego. W związku z tym powódka oraz jej małżonek znaczną część dochodu przeznaczają na koszty leczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

zażalenie pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

Powódka w niniejszej sprawie domagała się zasądzenia kwoty 10 000 zł z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla na podstawie ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla. Zaskarżoną decyzją pozwana odmówiła powódcie prawa do spornego świadczenia, wskazując w uzasadnieniu, że jest ona osobą nieuprawnioną.

Bezsporne było, że powódka nie spełniała przesłanek do nabycia prawa do rekompensaty.

Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Jedną z podstaw odstąpienia od obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. może stanowić słuszność żądań w chwili ich zgłoszenia. Wypełniając wniosek o świadczenie rekompensacyjne, powódka miała do dyspozycji pismo jak wypełnić wniosek wraz z pełną, czytelną informacją, kto jest osobą uprawnioną. Również w zaskarżonej decyzji odmownej pozwana ponownie wskazała podstawy rozstrzygnięcia.

Odstąpienie od obciążania strony przegrywającej sprawę kosztami procesu poniesionymi przez jej przeciwnika procesowego jest możliwe jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych, tj. wówczas, gdy z uwagi na okoliczności faktyczne konkretnej sprawy zastosowanie ogólnych zasad odpowiedzialności za wynik procesu byłoby sprzeczne z zasadą słuszności. Przyznanie przez ustawodawcę prawa do rekompensaty niektórym emerytom i rencistom nie przemawia za odstąpieniem osób nieuprawnionych od obciążania kosztami postępowania. Powództwo od samego początku było bezpodstawne i strona wnosząca pozew winna liczyć się z obowiązkiem poniesienia kosztów

wywołanych swoim działaniem. Podstawą oceny, czy zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek może być zachowanie się strony w procesie, jak i jej sytuacja pozaprosesowa.

Regulacja zawarta w art. 102 k.p.c. stanowi odstępstwo od zasady odpowiedzialności za wynik postępowania i jest zarazem podkreśleniem przez ustawodawcę przyjętej w Kodeksie postępowania cywilnego zasady słuszności przy orzekaniu o kosztach procesu. Stanowi ona pewnego rodzaju wentyl bezpieczeństwa dla podmiotów, które byłyby zobowiązane do zwrotu kosztów na zasadzie art. 98 k.p.c., jeżeli w szczególnie uzasadnionych wypadkach względy słuszności przemawiają za tym, aby takiej stronie nie obciążać kosztami w całości lub w części (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2013 roku, w sprawie II CZ 154/12, opublikowane w L.).

Z brzmienia omawianego przepisu wynika, że sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle. Uprawnienie sądu nie jest tu jednak dowolne, na co wskazuje przyjęte w tym przepisie sformułowanie „w wypadkach szczególnie uzasadnionych”. Użyte sformułowanie oznacza, że przy stosowaniu tej regulacji sąd nie może dokonywać wykładni rozszerzającej i sąd powinien, stosując ten przepis, mieć na uwadze konkretny stan faktyczny występujący w sprawie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Ł.z dnia 26 września 2013 roku, w sprawie I ACA 466/13; postanowienie Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 3 maja 2014 roku, w sprawie I ACz 294/14).

Kodeks nie precyzuje, jakie kryteria muszą być spełnione dla przyjęcia w danej sprawie, że zachodzą okoliczności objęte sformułowaniem „w wypadkach szczególnie uzasadnionych”. W orzecznictwie wskazuje się, że chodzi o takie sytuacje, które wskazują, że ponoszenie kosztów pozostawało w sprzeczności z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Przykładowo wskazuje się, że należą do nich okoliczności związane z przebiegiem sprawy – charakter zgłoszonego roszczenia, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia, przedawnienie roszczenia oraz leżące poza procesem – sytuacja majątkowa i życiowa strony. Ocena, czy takie wypadki wystąpiły w konkretnej sprawie, należy do sądu, który powinien dokonać jej w oparciu o całokształt okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2013 roku, w sprawie V CZ 124/12, opublikowane w L.).

Powódka wykazała, że znajduje się w trudnej sytuacji życiowej. Poniesienie przez powódkę kosztów pozostaje w sprzeczności z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Powódka posiada prawo do emerytury w niskiej wysokości i dochód w całości przeznaczają na bieżące utrzymanie, w tym ponoszenie kosztów leczenia. Sąd I instancji prawidłowo zastosował art. 102 k.p.c.

Na mocy art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 385 k.p.c. zażalenie pozwanej należało oddalić.

(-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSR(del) Anna Capik-Pater

Sędzia Przewodniczący Sędzia